

ROK CZTERDZIESTY DZIEWIĄTY   ZESZYT PIERWSZY

RUCH PRAWNICZY
EKONOMICZNY
i SOCJOLOGICZNY

ORGAN
UNIwersytetu im. A. Mickiewicza
i Akademii Ekonomicznej
w Poznaniu

KWARTAŁ PIERWSZY — 1987

WARSZAWA—POZNAN 1987
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktorzy

Andrzej Kwilecki (zast. red. naczelnego), Anna Michalska
(sekretarz redakcji), Zbigniew Radwański (red. naczelnny),
Stanisław Wierchosławski

Członkowie

Wiesław Daszkiewicz, Zygmunt Dulczewski, Bohdan Gruchman,
Wiktor Jaśkiewicz, Adam Łopatka, Władysław Markiewicz,
Eugeniusz Najlepszy, Teresa Rabska, Klemens Ratajczak, Jacek
Trojanek, Janusz Wierzbicki, Wacław Wilczyński, Marek Ziółkowski

Tłumaczenie na język angielski: Andrzej Szlęzak

Adres Redakcji

ul. Czerwonej Armii 90, 60-809 Poznań, Coll. Iuridicum UAM
pokój 6, tel. 69-92-51, w. 290

Printed in Poland

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Oddział w Poznaniu

Wydanie pierwsze. Nakład 1000+110 egz. Ark. wyd. 28,0. Ark. druk. 23,5+1 wkł.
Papier druk. sat. V kl. 70 g, 70X100. Oddano do składania w listopadzie
1986 r. Podpisano do druku i druk ukończono w lipcu 1987 r. Zam.
nr 61/203. B-II/382. Cena zł 200,—

Drukarnia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

SPIS TREŚCI

I. ARTYKUŁY

Andrzej Komar (UAM Poznań)	
<i>Problemy reformy systemu podatkowego.</i>	.1
Andrzej Kijowski (UAM Poznań)	
Feliks Siemiński (UAM Poznań)	
<i>Instrumenty prawne polityki kadrowej wobec nauczycieli akademickich</i>	13
Krzysztof Stefanuk (UMCS Lublin)	
<i>Charakter więzi prawnych pomiędzy przedsiębiorstwem państwowym i jego dyrektorem.</i>	.31
*	
Zdzisław Dąbrowski (AE Poznań)	
<i>Problemy samodzielności decyzyjnej przedsiębiorstwa uspołecznionego</i>	51
Elżbieta Sojka (AE Katowice)	
<i>Demoekonometryczny model gospodarki Polski.</i>	.73
Eugeniusz Najlepszy (AE Poznań)	
Renata Stawarska (AE Poznań)	
<i>Międzynarodowy handel i transfer czynników produkcji w ugrupowaniach krajów EWG i RWPG.</i>	93
*	
Sylwetka naukowa Zygmunta Dulczewskiego (Andrzej Kwilecki)	117
Józef Burszta (UAM Poznań)	
<i>Z poglądów na rodowód polskiej kultury ludowej.</i>	.127
Ryszard Cichocki (UAM Poznań)	
<i>Teoria społeczna a technologia społeczna. Próba rekonstrukcji stanowiska Floriana Znanieckiego.</i>	.135
Ludwik Janiszewski (UAM Poznań)	
<i>Krytyka Goffmanowskiej koncepcji statku morskiego jako instytucji zamkniętej.</i>	.153
Anna Kotlarska - Michalska (UAM Poznań)	
<i>Czynniki wpływające na pozycję człowieka starego w rodzinie</i>	163
Stanisław Kowalski (UAM Poznań)	
<i>Florian Znaniecki w świetle monografii Zygmunta Dulczewskiego</i>	175
Stanisław Kozyr-Kowalski (UAM Poznań)	
<i>Paradygmat ideologicznego pojmowania społeczeństwa.</i>	.187
Franciszek Krzykała (AE Poznań)	
<i>Niektóre zagadnienia metodologii zadań socjologicznych</i>	209

Krzysztof Kwaśniewski (UAM Poznań)	
<i>Autochtonizm i autochtonizacja</i>	219
Lidia Leońska (UAM Poznań)	
<i>Problem jednostki ludzkiej w systemie społecznym Józefa Supińskiego</i>	229
Jacek Leoński (UAM Poznań)	
<i>O niektórych współczesnych inspiracjach metodologicznych w socjologii</i>	235
Władysław Markiewicz (UW Warszawa)	
<i>Rozmyślenia w związku z trzydziestą rocznicą wypadków poznańskich</i>	243
Adam Sosnowski (PAN Szczecin)	
<i>Małżeństwo w systemie wartości rodzin marynarzy</i>	249
Barbara Wejnert (UAM Poznań)	
<i>Miejsce badań socjograficznych w socjologii</i>	267
Aleksander Wesołowski (AE Poznań)	
<i>O potrzebie monograficznych opracowań przedsiębiorstw</i>	275
Jan Włodarek (UAM Poznań)	
<i>Socjologia wychowania w systemie nauki o społeczeństwie</i>	289
Janusz Ziółkowski (UAM Poznań)	
<i>Uniwersalizm i regionalizm w socjologii</i>	301
Marek Ziółkowski (UAM Poznań)	
<i>Społeczne uwarunkowania kształtu i przemian świadomości klasowej polskiej klasy robotniczej</i>	313

II. PRZEGLĄD PIŚMIENNICTWA

<i>Dobra osobiste i ich ochrona w polskim prawie cywilnym. Zagadnienia wybrane</i> . Praca zbiorowa pod red. Józefa S. Piątowskiego (rec. Janina Panowicz-Lipska)	333
Zygmunt Tobor, <i>Charakterystyka ocen instrumentalnych i instrumentalne oceny przepisów prawnych</i> (rec. Zygmunt Ziemiński)	339
Jan Szumski, <i>Polityka karna wobec sprawców drobnych kradzieży</i> (rec. Andrzej Gaberle)	342
Leszek Sługocki, <i>Kara grzywny samoistnej i jej wykonanie</i> (rec. Jan Skupiński)	345
<i>Finansowe podstawy rozwoju samorządności terytorialnej</i> , pod red. Janusza Wierzbickiego (rec. Jerzy Małecki)	348
Emilia Denek, <i>Rola organów terenowych gmin oraz miast i gmin w działalności socjalno-kulturalnej po reformie z lat 1973-1975 (Studium ekonomiczno-finansowe)</i> (rec. Lesław Swatler)	350
<i>Ein Modell für uns: Die Erfolge der japanischen Umweltpolitik</i> , pod red. Shigeto Tsuru i Helmuta Weidnera (rec. Eugeniusz Kościński)	353
Helmut R. Wagner, <i>Alfred Schutz: An Intellectual Biography</i> (rec. Rafał Wierchostawski)	356

CONTENTS

I. ARTICLES

Andrzej Komar (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>The problem of the Tax System Reform</i>	1
Andrzej Kijowski (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
Feliks Siemieński (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>Legal Instruments of Personnel Policy Towards Academic Teachers</i>	13
Krzysztof Stefaniuk (Maria Curie-Skłodowska University, Lublin) <i>The Character of Legal Relations between a State Enterprise and its Director</i>	31
*	
Zdzisław Dąbrowski (Academy of Economics, Poznań) <i>The Problems of Decision-Making Independence of a Socialized Enterprise</i>	51
Elżbieta Sojka (Academy of Economics, Katowice) <i>Demoeconometric Model of Poland's Economy</i>	73
Eugeniusz Najlepszy (Academy of Economics, Poznań)	
Renata Stawarska (Academy of Economics, Poznań) <i>International Trade and the Transfer of Production Factors within the EEC and CMEA Countries.</i>	98
*	
<i>Scientific personality of Zygmunt Dulczewski</i> (Andrzej Kwilecki — Adam Mickiewicz University, Poznań)	117
Józef Bursztaj (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>Selected Views on the Origin of Polish Folk Culture</i>	127
Ryszard Cichocki (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>Social Theory and Social Technology. An Attempt at Reconstructing F. Znaniecki's Standpoint.</i>	135
Ludwik Janiszewski (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>The Criticism of Goffman's Conception of Ship as the Closed Institution</i>	153
Anna Kotlarska-Michalska (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>The Factors Influencing the Position of an Old Man in the Family</i>	163
Stanisław Kowalski (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>Florian Znaniecki in the light of Zygmunt Dulczewski's monograph</i>	175
Stanisław Kozyr-Kowalski (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>The Paradigm of Ideological Formulation of Society.</i>	187
Franciszek Krzykała (Academy of Economics, Poznań) <i>Some Issues of Methodology of Sociological Research</i>	209
Krzysztof Kwaśniewski (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>Autochthonism and Autochthonisation.</i>	219
Lidia Leńska (Adam Mickiewicz University, Poznań) <i>The Problem of an Individual in the Social System of Józef Supiński</i>	229

Jacek Leoński (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
<i>On Some Modern Methodological Inspirations in Sociology</i>	235
Władysław Markiewicz (University of Warsaw)	
<i>Reflections on the XXXth Anniversary of Poznań Events</i>	243
Adam Sosnowski (Polish Academy of Sciences, Szczecin)	
<i>Marriage in the System of Values of Seamen's Families</i>	249
Barbara Wejnert (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
<i>The Place of Sociographical Studies in Sociology</i>	267
Aleksander Wesołowski (Academy of Economics, Poznań)	
<i>On the Need for Monographical Studies of Enterprises</i>	275
Jan Włodarek (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
<i>Sociology of Education in the Structure of Sociology</i>	289
Janusz Ziółkowski (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
<i>Universalism and Regionalism in Sociology</i>	301
Marek Ziółkowski (Adam Mickiewicz University, Poznań)	
<i>Social Conditions of the Contents and Changes in Class Consciousness of the Polish Working Class</i>	313
II. REVIEW OF LITERATURE	333

СОДЕРЖАНИЕ

I. СТАТЬИ

Анджэй Ко мар (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Проблемы реформы налоговой системы</i>	1
Анджэй Ки ёвски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) Феликс Семеньски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Юридические инструменты кадровой политики по отношению к преподавателям высших учебных заведений</i>	13
Кшыштоф Стефанюк (Университет им. М. Кюри-Склодовской, Люблин) <i>Характер юридических связей между государственным предприятием и его директором</i>	31
*	
Здзислав Домбровски (Экономическая академия, Познань) <i>Проблемы самостоятельности решений обобществлённого предприятия</i>	51
Эльжбета Сойка (Экономическая академия, Катовице) <i>Демозконометрическая модель хозяйства Польши</i>	73
Эугениуш Найлепши (Экономическая академия, Познань) Рэната Ставарска (Экономическая академия, Познань) <i>Международная торговля и трансфер факторов производства в группировках стран ЕЭС и СЭВ</i>	93
*	
<i>Научный облик Зыгмунта Дульчевского (Анджэй Квилецки)</i>	117
Юзэф Буршта I (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Из взглядов на происхождение польской народной культуры</i>	127
Рышард Цихоцки (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Общественная теория и общественная технология. Попытка восстановления точки зрения Флёрьяна Знанецкого</i>	135
Людвик Янишевски (Университет им. А. Мицкевича Познань) <i>Критика концепции Гоффмана а морском судне как о закрытом учреждении</i>	153
Анна Котлярска-Михальска (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Факторы, влияющие на место старого человека в семье</i>	163
Станислав Ковальски (Университет им. М. Мицкевича, Познань) <i>Флёрьян Знанецки в свете монографии Зыгмунта Дульчевского</i>	175
Станислав Козыр-Ковальски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Парадигма идеологического понимания общества</i>	187
Францишэк Кшикала (Экономическая академия, Познань) <i>Некоторые вопросы методологии социологических исследований</i>	209

Кшыштоф Квасьневски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Автохтонизм и автохтонизация</i>	219
Ли́дия Леоньска (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Проблема единицы в общественной системе Юзефа Супиньского</i>	229
Яцэк Леоньски (Университет им. Мицкевича, Познань) <i>О некоторых современных методологических инспирациях в социологии</i>	235
Владыслав Маркевич (Варшавский Университет) <i>Размышления в связи с тридцатой годовщиной познанских происшествий</i>	243
Адам Сосновски (Польская Академия Наук, Щецин) <i>Брак в системе ценностей в семьях моряков</i>	249
Барбара Вейнерт (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Место социографических исследований в социологии</i>	267
Александр Вэсоловски (Экономическая академия, Познань) <i>О необходимости монографий о предприятиях</i>	275
Ян Влодарэк (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Социология воспитания в системе науки о обществе</i>	289
Януш Зюлковски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Универсализм и регионализм в социологии</i>	301
Марэк Зюлковски (Университет им. А. Мицкевича, Познань) <i>Общественная обусловленность формы и преобразований классовой сознательности польского рабочего класса</i>	313
II. ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ	333